

Sygn. akt IV CSK 589/17

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa U.B-S.
przeciwko [...]Towarzystwu Ubezpieczeń Spółce Akcyjnej [...] w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 kwietnia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w G.
z dnia 9 grudnia 2016 r., sygn. akt I ACa [...] /16,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) odstępuje od obciążenia powódki kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz strony pozwanej;**
- 3) przyznaje adwokatowi M.L. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w G. kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) zł powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nieopubl.). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2014 r., I CSK 510/13, nieopubl.).

Powódka wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), mającą wynikać

z niezrealizowania przez sąd orzekający w postępowaniu apelacyjnym funkcji rozpoznawczej i kontrolnej, których istota wyjaśniona została w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 23 marca 1999 r., III CZP 59/98 (OSNC 1999, nr 7 - 8, poz. 124) i z 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07 (OSNC 2008, nr 6, poz. 56). W lakonicznie sformułowanym i uzasadnionym wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powódka nie odwołała się do jakiegokolwiek przepisu, który – w jej ocenie – zostałby w oczywisty sposób naruszony przez Sąd drugiej instancji, a tego rodzaju brak stanowi o niesprostaniu przez powódkę określonym wyżej wymaganiom wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Powódka powoła się także na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które sprowadziła do potrzeby wyjaśnienia dopuszczalności przyjmowania za własne przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji w sytuacji zgłoszenia w apelacji zarzutów wskazujących na sprzeczność ustaleń faktycznych oraz do potrzeby wyjaśnienia, czy wynikający z art. 378 § 1 k.p.c. nakaz rozważenia zarzutów apelacji nie skutkuje obowiązkiem przeprowadzenia przez Sąd drugiej instancji własnej oceny materiału dowodowego w zakresie zgłoszonego zarzutu, która powinna znaleźć odzwierciedlenie w uzasadnieniu wyroku.

Zgodnie z ustaloną linią orzecniczą powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało, a samo zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa.

Problem sformułowany przez skarżącą nie ma cech określonych wyżej, gdyż został już wyjaśniony w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym jednolicie przyjmuje się, że sąd drugiej instancji stosownie do art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c. rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia na podstawie materiału dowodowego zebranego w obu instancjach. Uregulowanie to nakłada na sąd drugiej instancji obowiązek dokonania ponownie własnych ustaleń, które mogą być tożsame z ustaleniami sądu pierwszej instancji przyjmowanymi wówczas za własne albo różnić się od tych już poczynionych, a następnie poddania ich ocenie pod kątem prawa materialnego (zob. powołane przez powódkę uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 23 marca 1999 r., III CZP 59/98 i z 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07). Jeżeli sąd drugiej instancji przyjmuje, że rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji odpowiada prawu, ale na podstawie innych okoliczności faktycznych, które nie były brane pod uwagę przez ten sąd, a także w oparciu o odmienną ocenę przedstawionego przez sąd pierwszej instancji materiału dowodowego, wówczas powinien dokonać własnych stanowczych ustaleń faktycznych, które uzasadniały przyjęty w zaskarżonym orzeczeniu kierunek rozstrzygnięcia (por. nieopubl. wyroki Sądu Najwyższego z 7 maja 2002 r., I CKN 105/00, z 11 stycznia 2008 r., V CSK 240/07, z 30 września 2016 r., I CSK 623/15). Jeżeli sąd drugiej instancji aprobeuje sposób, w jaki sąd pierwszej instancji ocenił dowody, jak i wyniki postępowania dowodowego w postaci ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, to wystarczy, że da temu wyraz w uzasadnieniu własnego orzeczenia. Nie ma potrzeby, aby powtarzał argumentację, do której odwołał się sąd pierwszej instancji, tak samo, jak nie ma potrzeby, aby po raz kolejny relacjonował fakty, do których odniósł rozstrzygnięcie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 września 2016 r., I CSK 659/15, nieopubl.).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w pkt 1.

Sąd Najwyższy odstąpił od obciążenia powódki kosztami postępowania na rzecz Skarbu Państwa (art. 108 § 1, art. 102 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.), a o wynagrodzeniu należnym pełnomocnikowi reprezentującemu powódkę z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzekł stosownie do § 16 ust. 4 pkt 2

w zw. z § 8 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r.
w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy
prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. poz. 1714 ze zm.).

aj

a.ł.